

	Силабус курсу Конфліктологія та медіація Ступінь вищої освіти – бакалавр Спеціальність – 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок освітньо-професійна програма – «Фінанси, банківська справа та страхування» Рік навчання: 2, Семестр: 4 Кількість кредитів: 5 Мова викладання: українська
--	--

ППП	Керівник курсу к.е.н., доцент Довбуш Андрій Васильович
Контактна інформація	a.dovbush@wunu.edu.ua , +380671515930

Опис дисципліни

Дисципліна «Конфліктологія та медіація» спрямована на отримання студентами необхідного обсягу теоретичних знань з конфліктології (поняття, сутність, природа, ознаки, функції, види, типи, спрямованість і межі поширення конфліктів; причини виникнення і розвитку конфліктів; моделі поведінки у конфлікті, правила організації безконфліктної взаємодії, урегулювання та вирішення конфліктів; стратегії, тактики, технологій розв'язання конфліктів тощо) та медіації (поняття, сутність, природу, ознаки принципи, види і моделі медіації; процедура медіації та її учасники тощо), а також набуття ними практичних умінь та навичок щодо врегулювання конфліктів шляхом медіаційних практик.

Структура курсу

Години (лек./ прак.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2/-	Тема 1. Загальна характеристика навчальної дисципліни «Конфліктологія та медіація»	Вивчити загальну характеристику навчальної дисципліни «Конфліктологія та медіація» (завдання, поняття, предмет, методи вивчення, система; роль у формуванні професійної культури; взаємодія з іншими навчальними дисциплінами; джерела)	Тестові завдання, питання
2/2	Тема 2. Сутність і структура конфлікту	Знати поняття, сутність, ознаки, значення, конфлікту, а також його структуру, види і типи	Тестові завдання, питання
2/-	Тема 3. Передумови виникнення та	Знати причини виникнення конфліктів, динаміку і умови протікання, стадії розвитку конфлікту, а також його межі, функції конфлікту, види,	Тестові завдання, питання

	стадії розвитку конфлікту. Змістовий та структурно-функціональний аналіз конфлікту	деструктивні наслідки	
4/2	Тема 4. Стратегії, тактики та стилі поведінки учасників конфліктує. Психологічні методики подолання негативних емоцій у конфлікті	Оволодіти стратегіями управління конфліктом, способами розв'язання і регулювання конфліктів, тактиками вирішення конфліктних суперечностей, стилями завершення конфліктів.	Тестові завдання, питання, практичні завдання
4/-	Тема 5. Сутність, правила та способи розв'язання і врегулювання конфліктів	Знати сутність, правила та способи розв'язання і врегулювання конфліктів	Тестові завдання, питання, практичні завдання
2/2	Тема 6. Сутність профілактики та передумови успішності запобігання конфліктам	Знати сутність профілактики та передумови успішності запобігання конфліктам	Тестові завдання, питання, практичні завдання
2/-	Тема 7. Теорія медіації	Знати поняття, природу, ознаки, передумови та компоненти медіації, сфери застосування та переваги медіації, принципи медіації, види медіації, моделі медіації	Тестові завдання, питання, практичні завдання
2/2	Тема 8. Учасники медіації	Розуміти зміст права на медіацію, хто є сторонами медіації: правові умови участі сторін у медіації, їх правовий статус	Тестові завдання, питання, практичні завдання
2/2	Тема 9. Майстерність медіатора	Знати вимоги для набуття професії медіатора, вимоги професійних організацій щодо акредитації медіаторів, компетентності медіатора, техніки медіатора	Тестові завдання, питання, практичні завдання
4/2	Тема 10. Медіаційна процедура	Знати загальну характеристику медіаційної процедури, премедіації, критерії медіабельності спорів, підготовки до медіаційних переговорів, а також стадії медіації	Тестові завдання, питання, практичні завдання
2/-	Тема 11.	Знати міжнародні стандарти медіації, Європейські	Тестові

	Нормативне регулювання медіації	стандарти медіації, медіацію в українському праві, етичні засади медіації	завдання, питання, практичні завдання
4/2	Тема 12. Особливості медіації в окремих сферах відносин	Вивчити особливості медіації в окремих сферах відносин (в трудових, сімейних, освітніх, тощо)	Тестові завдання, питання, практичні завдання

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Про медіацію: Закон України від 16.11.2021 № 1875-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1875-20#Text>
2. Bratasyuk Maria, Yaremko Oksana. The rule of law as a principle of legal meaning: european and ukrainian experience. Scientific journal of Polonia university. 2023. № 57. nr 2. ss. 131-138.
3. Бондаренко Л. О., Прокодянич С. С. Психологічні засади медіації як посередництва у вирішенні конфліктів. Особистість, суспільство, війна : тези доп. учасників міжнар. психолог. форуму (м. Харків, Україна, 26 квіт. 2024 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ ; Нац. акад. правових наук України. Харків : ХНУВС, 2024. С. 50-53.
4. Вайнагій М. В. Теоретико-правові проблеми переговорного процесу: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ - 2021, 19 с.
5. Галіян І. М. Медіація та консiliaція як примирні процедури внутрішнього корпоративного конфлікту. Часопис Київського університету права. 2020. №3. С. 201- 203.
6. Гаро Г. О. Мирне вирішення сімейних спорів. Х.: Фактор, 2019. 80 с. 13
7. Дмитренко А. А., Мазур М. Р. Особливості медіації у кримінальному провадженні України. Науковий вісник Ужгородського Національного Університету. 2021. С. 273-277.
8. Дутко А., Нагірняк О. Медіація як спосіб вирішення сімейних спорів. Вісник Національного університету “Львівська політехніка”. Серія: “Юридичні науки”. 2020. Т. 7. № 1. С. 148-152.
9. Зцілення ран конфлікту. Медіація може допомогти - Київ: Вид-во РАЦЮ, 2024, 344 с.
10. Конфліктологія та медіація: навчальний посібник / В. І. Докаш. Чернівці, Львів: Видавництво «Новий Світ – 2000», 2021. 249 с.
11. Медіація у відновному правосудді за участю неповнолітніх: навчальний посібник / Н. Крестовська, К. Стрієк, І. Федорич за аг. ред.. О. Калашник. Київ: 2024. 142 с.
12. Медіація у професійній діяльності юриста : підручник / авт. кол.: Т. Білик, Р. Гаврилюк, І. Городиський [та ін.] ; за ред. Н. Крестовської, Л. Романадзе. Одеса : Екологія, 2019. 456 с.
13. Надвенична Т. Л., Яремко О. М. Інноваційні засоби розвитку паритетної освітньої взаємодії між учасниками освітнього процесу у ЗВО. Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом. Психологія.

2023. № 2 (58). С. 19-24.

14. Про медіацію, або як швидко вирішити конфлікт, не звертаючись до суду. Український Центр Медіації при Києво-Могилянській БізнесШколі. 124 с.

15. Психологія конфлікту. Навч. посібник. Реком. МОН України. «Долинська Л. В., Матяш-Заяц Л. П.», 2023 р., 304 с.

16. Рахліс В. Л., Павленко О. О. Переговори і медіація: підручник для підготовки професійного переговорника. Дніпро ТОВ «Дріант», видання 2-е перероблене, 2021. 344 с.

17. Сингаївська І., Лукаш Ю. Психологічна допомога при вирішенні подружніх конфліктів. Вчені записки Університету «КРОК». 2021. №1 (61). С. 251–257.

18. Федчишин Д. В. До питання про процедури альтернативного вирішення земельних спорів в Україні. Науковий вісник Херсонського державного університету. 2019. № 1. С. 48.

19. Чанишева Г. І. Соціальний діалог: навч.-метод. посібник. Одеса: Фенікс, 2021. 81 с.

20. Яремко О. М. Право на медіацію як соціальну послугу: проблеми реалізації в територіальних громадах України. Науковий вісник Ужгородського Національного Університету, 2023. № 78. Ч. 2. С. 419-424.

21. Яремко О. М., Шафранський В. В. Інформування про медіацію як повноваження виконавчих органів місцевого самоврядування. Аналітично-порівняльне правознавство. 2023. № 4. С. 199-205.

22. Яремко О., Оленчук Н. Роль медіації в освітньому просторі України. Трансформаційні процеси соціально-гуманітарної освіти сучасної України в умовах війни: виклики, проблеми та перспективи : матеріали II Міжнародної науковопрактичної конференції (м. Тернопіль, 20-22 червня 2024 року). Тернопіль : ЗУНУ, 2024. С. 41-42.

23. Яремко О. М. Переговори як мирний шлях вирішення міжнародних спорів. Російсько-українська війна: право, безпека, світ [Матеріали VI Міжнар. наук.-практ. конф., м. Тернопіль, Західноукраїнський національний університет, 29-30 квітня 2022 р.]. Тернопіль: ЗУНУ, 2022. С. 334-336.

24. Яремко О. М. Сімейна медіація у системі соціальної допомоги. Трансформаційні процеси соціально-гуманітарної сфери сучасної України в умовах війни: виклики, проблеми та перспективи: зб. Матеріалів міжнар. наук.-практ. конфер. (м. Тернопіль, 2- 3 червня 2022 р.) / підзаг. ред.: О. Є. Гомотюк. Тернопіль: Університетська думка, 2022. С. 106-108.

25. Яремко О. М. Транскордонна сімейна медіація: досвід іноземних держав і України. Україна в умовах реформування правової системи: сучасні реалії та міжнародний досвід: Матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції (Тернопіль, ЗУНУ, 19-20 квітня 2024 р.). Тернопіль, 2024. С. 138-140.

26. Яремко О. М., Гірняк Г. С. Медіація як базова соціальна послуга: повноваження органів місцевого самоврядування. Галицькі студії. Юридичні науки. 2024. № 6. С. 43- 49.

27. Яремко О. М., Гірняк Р. А. Правові принципи процесу ведення

перемовин з терористами. Communication as a factor of transparency of social interaction: psychological, historical, legal, economic and political dimensions. ЕІк, 2022. С. 235-244.

Політика оцінювання

У процесі вивчення дисципліни «Конфліктологія та медіація» використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання: стандартизовані тести; поточне опитування; залікове модульне тестування та опитування; презентації результатів виконаних завдань та досліджень; оцінювання результатів самостійної роботи; інші види індивідуальних та групових завдань.

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання індивідуальних завдань і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів відбувається з дозволу дирекції інституту за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності. Використання друкованих і електронних джерел інформації під час контрольних заходів заборонено.

Політика щодо відвідування. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, війсьний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції інституту.

Оцінювання

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Конфліктологія та медіація» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2	Модуль 3
40 %	40 %	5%	15%
Поточне оцінювання	Модульний контроль	Тренінг	Самостійна робота
Оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять (7 занять, 12 тем – 7 оцінок).	Модульний контроль 1 проводиться на 7 практичному занятті. Оцінка за модульний контроль 1 виставляється на підставі виконання письмового завдання, а саме: 15 тестових завдань, кожне з яких має 4 бали і одне теоретичне питання, яке має 40 балів.	Оцінювання розробленого і проведеного тренінгу щодо формування практичних навиків у студентів із застосування альтернативних шляхів вирішення конфліктів (медіації), за участю осіб/сімей, які знаходяться у складних життєвих обставин (або мають найвищий ризик потрапляння у них)	Оцінювання написання рефератів, есе

Поточне опитування під час заняття:

90–100 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань;

75–89 балів – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки;

65–74 бали – в цілому володіє навчальним матеріалом та викладає його основний зміст, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки;

60–64 бали – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань, допускаючи при цьому суттєві неточності;

1–59 балів – не володіє навчальним матеріалом, не розкриває зміст теоретичних питань.

Підсумкова оцінка за поточне опитування кожного модуля визначається як середнє арифметичне оцінок, отриманих під час занять в межах кожного модуля.

Тренінг:

90–100 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його використовує під час виконання завдань тренінгу, виявляє творчий підхід до виконання завдань;

75–89 балів – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, але при виконанні певних елементів наскрізної задачі, як завдання тренінгу не вистачає достатньої глибини та аргументації його використання, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки, загалом виявляє творчий підхід до виконання завдань;

65–74 бали – в цілому володіє навчальним матеріалом та загалом його використовує при виконанні наскрізної задачі, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому суттєві неточності та помилки, в окремих моментах виявляє творчий підхід до виконання завдань;

60–64 бали – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його використовує, недостатньо розкриває зміст завдань тренінгу, допускаючи при цьому суттєві неточності, не виявляє творчого підходу до виконання завдань;

1–59 – не володіє навчальним матеріалом, не розкриває зміст завдань тренінгу, не бере участі у колективних завданнях під час проведення тренінгу.

Самостійна робота:

90–100 балів – зміст самостійної роботи повністю відповідає встановленим вимогам, містить елементи самостійного дослідження, свідчить про високий рівень опанування навчального матеріалу, студент на високому рівні виявляє творчий підхід до виконання завдань;

75–89 балів – зміст самостійної роботи в основному відповідає встановленим вимогам, можуть бути несуттєві недопрацювання за окремими завданнями, свідчить про належний рівень опанування навчального матеріалу, студент належно виявляє творчий підхід до виконання завдань;

60–74 балів – поставлені завдання виконані на недостатньому рівні; наведені авторські напрацювання є загальними і слабо обґрунтованими,

свідчать про недостатній рівень опанування навчального матеріалу; студент припускається значних помилок у виконанні завдань, в окремих моментах виявляє творчий підхід до виконання завдань;

1–59 балів – завдання практично не виконані; відсутні авторські напрацювання; грубі помилки у вирішенні завдань роботи, що свідчать про низький рівень опанування навчального матеріалу; студент не виявляє творчого підходу до виконання завдань.

Модульна робота – види контролю, при яких засвоєння студентом теоретичного та практичного матеріалу оцінюється від 0 до 100 балів як сума балів за виконані завдання.

Модульний білет складається із таких завдань:

тестів: 15 тестів, за правильну відповідь на кожен із яких студент може отримати 4 балів, що в підсумку дає максимально 60 балів.

теоретичного питання: 1 теоретичне питання, за відповідь на нього, студент може отримати від 0 до 40 балів, що в підсумку дає максимально 40 балів

21–40 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, всебічно, самостійно та аргументовано його викладає під час відповіді, глибоко та всебічно розкриває зміст завдання.

1–20 балів – в цілому володіє навчальним матеріалом, але не в повному обсязі, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст завдання, допускаючи при цьому суттєві неточності, відповіді на запитання нечіткі.

Шкала оцінювання:

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)